

Alberto Villoldo

**PŘECHODOVÉ
RITUÁLY**

Posvátná cesta ke zralosti

MAITREA

PŘECHODOVÉ RITUÁLY

Alberto Villoldo

PŘECHODOVÉ RITUÁLY

Posvátná cesta ke zralosti

Přeložila Andrea Hässelbarthová

MAITREA

2020

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Villoldo, Alberto, 1949-

[Illumination. Česky]

Přechodové rituály : posvátná cesta ke zralosti / Alberto Villoldo ; přeložila

Andrea Hässelbarthová. -- První vydání v českém jazyce. -- Praha : Maitrea, 2020.

-- xii, 223 stran

ISBN 978-80-7500-508-3 (brožováno)

* 2-185.2 * 159.942-022.212 * 159.964.21 * 133.2 * 2-552/-557 * [13+2-584.5]:316.42

* 2-312.6 * 133.4:2-382 * (0.062)

– utrpení

– negativní emoce

– archetypy

– duchovní cesta -- esoterické pojetí

– iniciace -- esoterické pojetí

– přechodové rituály -- esoterické pojetí

– duchovní transformace -- esoterické pojetí

– duchovní probuzení -- esoterické pojetí

– šamanismus

– populárně-naučné publikace

133 - Ezoterismus. Okultismus [17]

Alberto Villoldo

Přechodové rituály

Illumination

Copyright © 2010 by Alberto Villoldo

Originally published in 2010 by Hay House Inc. USA

Translation © Andrea Hässelbarthová, 2020

Czech edition © MAITREA a.s., Praha 2020

ISBN 978-80-7500-508-3

*Věnováno Marcele Lobosové.
Ukázala mi cestu.*

Milí čtenáři,
snažíme se, aby naše knihy byly perfektní. Pokud i přesto objevíte v textu nějakou chybu, napište nám na nakladatelstvi@maitrea.cz a my ji rádi opravíme.
Díky, Vaše nakladatelství

OBSAH

<i>Předmluva: Chuť nekonečna</i>	ix
Kapitola 1: Inicie jako prodchnutí světlem	1
Kapitola 2: Lovec a kořist	29
Kapitola 3: Zkročení prehistorického mozku	49
Kapitola 4: Archetypální smrt a velké probuzení	71
Kapitola 5: Stádia iniciace	95
Kapitola 6: Sedm démonů a sedm andělů	115
Kapitola 7: Přemožení démonů mládí	127
Kapitola 8: Přemožení démonů dospělosti	143
Kapitola 9: Inicie mládí	163
Kapitola 10: Inicie zralosti/dospělosti	179
Kapitola 11: Šamanovy dary: Vybudování osobní síly	201
Závěr	211
Poznámky	219
Poděkování	221
O autorovi	223

PŘEDMLUVA

Chuť nekonečna

STRÁVIL JSEM MNOHO LET v andských horách a v amazonském deštném pralese studiem života domorodých strážců moudrosti a dokumentováním jejich léčivých technik. Přestože tito muži a ženy jsou také šamani, budu pro jejich označení používat tradičnější slovo Laikové, abych je tak odlišil od běžných bylinkářů, porodních bab a léčitelů. Zpočátku jsem se pokoušel pochopit, jak nám může jejich duchovní medicína být ku pomoci při hledání úlevy od mnoha nemocí, kterými dnes lidstvo trpí. Trvalo mi mnoho let, než mi došlo, že šamani nepodléhají představám o nemocech tak, jak je to pro nás na Západě běžné. V jejich pojetí má každá nemoc svůj duchovní původ a nejdříve se projeví v jemných tělech – v energetickém těle, v našich emocích a myšlenkách – než se nakonec projeví i v tom fyzickém. Pro šamana představují fyzické a emoční výzvy příležitost k iniciaci a duchovnímu znovuzrození do nového způsobu bytí. Pokud však příležitost k iniciaci propásneme, může přijít druhý budíček v podobě mnohem závažnějšího onemocnění.

V této knize objevíte, že nejmocnější způsob, jak úspěšně čelit fyzickým a emočním problémům, spočívá v podstoupení posvátné

iniciace, která vede ke smrti starého já, znovuzrození a k iluminaci – k naplnění světlem. Tato iluminace není vzdáleným cílem, kterého lze dosáhnout po letech sezení na meditačním polštářku, není ani něčím, co v nás náhle zažehne plamen. Většina šamanů tyto představy zavrhuje jako náboženské úlety naší představivosti nebo odkládání něčeho do vzdálené budoucnosti – odkládání toho, co je připraveno a k dispozici již dnes. Iluminace nespočívá v tom, že pouze pochopíme podstatu dobra a zla včetně faktu, že v metafyzickém smyslu neexistuje ani jedna z těchto dvou kvalit. Šaman vnímá iluminaci jako sérii probouzení a zvědomování, kterými člověk opakovaně prochází. Tyto iluminace jsou součástí naší cesty a vývoje, přičemž při vystupování do vyšších úrovní žádnou z nich nezahlazujeme. Poté, co své nižší úrovně chápání přerosteme, zvnitřníme je, a každá iluminace se tak stává součástí našeho celistvého já.

Naplnění světlem vám přinese pochopení vaší životní cesty obohacené o nový povznášející pocit. Osvobodí vás od emočního utrpení a zpřístupní vám uvědomění ohledně skutečné podstaty reality. Během své cesty můžete projít emočním a fyzickým léčením a i u vás se může projevit schopnost léčit druhé, číst znamení osudu v přírodě a beze strachu čelit smrti tak, jak to ovládají mnozí velcí šamani. Pro ně neznamená iluminace pouze stav vnitřní bdělosti. Je třeba, abyste světu přinášeli své dary v podobě soucítění, odvahy a pokory, což jsou v dnešní době vzácné atributy. V postšamanských společnostech se iluminace nazývala různými jmény – od *samádhi*, po blaženost a osvícení, a je zřejmé, že v křesťanství se jedná o koncept milosti. Mnohá náboženství učí, že milost může udělit pouze Bůh. Tento zážitek prožil svatý Pavel během svého rozhovoru na cestě do Damašku, nebo prorok Mohamed, když od anděla Gabriela přijal korán. Tradičně se domníváme, že milosti nelze dosáhnout individuálním úsilím. Je to však skutečně pravda?

Laikové intuitivně věděli to, co dnes v neurovědě objevují vědci: prodchnutí světlem není pouhým darem uděleným nám vyšší mocí. Iluminace je vrozená schopnost mozku. A protože Laikové byli obeznámeni s tajemnými postupy, kterými bylo možné napřímo získat od Ducha pravdu a moudrost, objevili, že iluminace lze dosáhnout úspěšným dokončením určitých zasvěcení do mysterií života. Existuje sedm životních přechodů, které během života zakoušíme – jsou jimi zrození, iniciace do mužství nebo ženství, první láska, vstup do manželství, rodičovství, moudrost a smrt. Aby se pro nás tyto přechody staly iniciacemi, je třeba, abychom se postavili svým vnitřním démonům, porazili je, pochopili svoji jednotu se stvořením a abychom přijali svoji povinnost, kterou jako strážci všeho života máme.

Cokoli méně než iluminace neboli naplnění světlem není kompletní léčení. Šamani, když léčí, nerozlišují ve své kosmologii mezi rakovinou, cukrovkou nebo srdečními chorobami. Tyto stavy vnímají, stejně jako mnohé další, jako projevy duchovní nemoci – ztrátu posvátného smyslu pro jednotu s vesmírem a zanedbání naší role účastníka při stvoření. Pro Laiku není žádný rozdíl v tom, zda vás zahubil jaguár či mikrob. Být zabit mikroblem je pro západního člověka nemoc, dotyčný má prostě smůlu. Laika ví, že musí být v posvátném vztahu jak s jaguáry, tak s mikroby, jinak se na něj budou oba dva dívat jako na svoji večeři. Navíc si je vědom toho, že se svým sněním musí účastnit tvoření světa do jeho bytí, je spolutvůrcem. V opačném případě bude opakovat noční můru historie a bude se muset spokojit se světem, který mu vysnili druzí.

V náboženstvích se iluminace – prodchnutí světlem – popisuje jako něco, čeho je pro obyčejného člověka téměř nemožné dosáhnout. Laikové věří tomu, že iluminace mohou dojít všichni, kdo jsou ochotni se statečně vydat na cestu své iniciace. Mapy sloužící

k navigování v tomto teritoriu nakreslili velcí mistři včetně Krista a Buddha, ale jsme to my sami, kdo musíme být ochotni následovat cestu iniciace tak, jak ji následovali všichni velcí učitelé. Když to uděláme, stávají se z nás průzkumníci a průkopníci. Osvobodíme se od svých zděděných genetických a psychologických odkazů – od vzorců, které nás předurčují k tomu, abychom nějak žili a nějak zemřeli. Teprve poté můžeme začít vytvářet skutečně zdravé, autentické a originální životy. Jsme schopni utvářet nová těla, která stárnou, léčí se a umírají v milosti. Jsme naplněni světlem.

Je náš mozek naprogramovaný na iluminaci? Evoluční cesta z hmoty do mysli, do duše, do ducha – z níž každý krok překračuje předchozí a zároveň ho do sebe pojímá – mě přivádí k myšlence, že iluminace může být neoddělitelnou řídicí silou přírody. Nejdříve je tu osamělý jednotlivec vztahující se k nebi a dotýkající se nekonečna, poté se nás připojí více, dokud celé lidstvo neobjeví svůj transcendentální základ.

A to je možná podstatou denního snění. Mé vědecké vzdělání mě učilo, že se během velkého třesku z ničeho rozprskla hmota a že si život klesl svoji cestu temnotou beze zvuků až do chladné smrti na konci času. Po mnoho let jsem věřil tomu, že je vysvětlení vědeckého materialismu to jediné pravdivé. Ale po mé vlastní iniciaci a poté, co jsem sám zakusil nekonečno, jsem objevil, že dávám přednost společnosti vizionářů, mužů a žen, kteří vědí, že jejich osudem je snít svět do jeho bytí. Doufám, že se k nám připojíte!

Alberto Villoldo, Ph.D.

www.thefourwinds.com

KAPITOLA I

Iniciace jako prodchnutí světlem

Třetí týden v Amazonii. Všechno je navlhlé. Odložil jsem oblíbené plnicí pero a začal jsem psát tužkou. Chtěl jsem si přečíst včerejší zápis, ale zbyla z něj jen modrá čmouha na stránce.

Slunce prosvítá baldachýnem a kapky rosy na pavučině přede mnou se třpytí jako drahokamy. Příroda mě dnes učí, jak je smrt nezbytná pro život, jak mu poskytuje výživu. V Amazonii žije pavouk, který kolem své oběti tká hedvábnou kuklu, a tvor, který se chce osvobodit, marně bojuje. Dnes ráno zachytil mūru. Pavouk se vrhá dopředu, dozadu, tká, svazuje svoji oběť jako Liliputáni, kteří chvatně spoutali Gullivera svými provázky. Jakmile je jednou stvoření pevně svázáno, vstříkne do něj pavouk jed, který mu rozloží všechny tkáně a zkapalní vnitřnosti, a on pak ze svého úlovku vysaje život. Takových „porcí“ má pavouk ve své síti uchováno několik. Kdykoliv potřebuje potravu, propíchne vnější obal své oběti jehlicovitým sosákem.

„Jedině pavouk nikdy v síti neuvízne,“ řekl don Antonio.

Podíval jsem se do očí starého indiána, který byl mým průvodcem a mentorem.

„To je svět, ve kterém žiješ, můj příteli, svět predátorů a obětí, kde se lidé vzájemně vysávají. Existuje ještě další svět, svět tvůrců, o kterém nevíš nic.“

Já že žiji ve světě predátorů? Nebo je to, v čem jsem uvíznul, kde jsem požírán a bezmocný, svět obětí?

Don Antonio věděl, že jsem cítil vyčerpání z bitvy se životem a že doufám, že tady v Amazonii najdu odpovědi.

„Na chvíli potřebuješ uniknout, a pak se vrátíš do svého světa a přemůžeš své nepřátele,“ řekl. „Ale zdolat je musíš tady, protože jsou uvnitř tebe.“

*deník
řeka Maraňon, Peru*

EXISTUJE SEDM VELKÝCH INICIACÍ, kterými musí projít každá lidská bytost. Jsou to iniciace narození, vstupu do mužství nebo ženství, první lásky, manželství (a někdy rozvodu), rodičovství, moudrosti a smrti. Je možné, že jimi všemi nebudete procházet v biologickém smyslu nebo v jejich obvyklý čas v životě. Někteří lidé se například nikdy neožení nebo nevdají a nemají děti. Přesto však jimi každý z nás, bez ohledu na pohlaví či kulturu, musí alespoň jednou v životě myticky projít. Pokud nemáte syna nebo dceru, můžete třeba napsat knihu nebo vytvořit nějaký jiný kreativní projekt, který bude vaším „dítětem“ a kterému se musíte naučit být rodičem. Když začnete nový život v novém městě, budete „znovuzrozeni“, nebo když například změníte svoji kariéru, určité části vás samých metaforicky zemřou se změnami a ztrátami, které život přináší. Iniciace jsou nevyhnutelné. Pokud jim budete vzdorovat, vesmír se nějakým způsobem spolčí, aby vás postavil tváří v tvář konci jedné fáze vašeho života. Vzdorovat je marné.

S každou iniciací se vám předkládá příležitost k iluminaci, k tomu, abyste probudili svou božskou podstatu, abyste se zto-tožnili s říší tvůrců, zažili milost a osvobodili se z říše nedostatku a brutální predátorské existence, kterou trpí většina lidstva. Pokud si necháte některou ze svých iniciací ujít, podepíše se to na vašem zdraví a emoční spokojenosti. Pokud například nedokončíte iniciaci manželství, bude možné, že až se ze vztahu vytratí zamilovanost, nebudete schopni dosáhnout s partnerem opravdové intimity.

Pokud propásnete iniciaci do mužství, může se z vás stát věčný chlapec, *puer aeternus*, který celý svůj život sbírá „hračky“. Psychologie nám říká, že k tomu, abychom takové situace napravili, je třeba pochopit, jaká traumata jsme v dětství utrpěli nebo jakým nezdravým vzorcům chování nás naši dysfunkční rodiče naučili. Ale pitvat minulost je past. Šaman ví, že soustředěním se na svá zranění je pouze posilujeme a začínáme věřit tomu, že tyto dramatické osobní příběhy – ať tragické, nebo hrdinské – které si o své minulosti vyprávíme, jsou tím, kým dnes jsme.

Naplno vyléčit se můžete pouze poté, co úspěšně dokončíte iniciace, jež vám život předkládá. V pozdějších kapitolách budete schopni identifikovat ty, které jste možná promeškali, a připravíte se na možnost jim statečně čelit. Když se potom znovu kolo štěstí zastaví na vašem jméně, budete připraveni odpovědět na jejich skryté volání.

Nezhojené emoce

Iniciace nám nabízí příležitost zahojit své emoce. Veškeré drama a utrpení, které v životě zažíváme, způsobují naše nezhojené emoce, ze kterých povstávají naše přesvědčení o tom, jak funguje svět.

Šaman chápe, že ať máte o podstatě reality jakákoliv přesvědčení, vesmír vždy dokáže, že jsou pravdivá. Vydáte-li se s nejistým pocitem na večerní procházku lesem, uslyšíte okolo sebe zlověstné praskání větví. Když věříte tomu, že každý vztah, do kterého vstoupíte, skončí katastrofou, patrně se tak stane. Jestliže jste přesvědčeni, že nikdy neuspějete v práci, tak v ní neuspějete. A naopak to také platí – pozitivní přesvědčení vám pomáhají vidět sklenici vždy do půli plnou. Jestliže věříte tomu, že si zasloužíte být šťastní, štěstí si vás najde i za náročných okolností. Věříte-li tomu, že jsou lesy bezpečné a krásné, tak takové budou.

Naše nezhojené emoce jsou zdrojem našich hluboce zakořeněných přesvědčení, která nás udržují v domnění, že určitá situace znamená problém, na jehož řešení nemáme sílu. Můžeme vyřešit jakékoliv obtíže v našem životě – od objevení lásky po dosažení světového míru – pokud zahojíme své emoce a poté změním svá přesvědčení. Nemůžeme ale prostě jen tak začít myslet jinak a zázračně změnit svět, protože svá přesvědčení máme hluboce vryta do nervových sítí uvnitř mozku. Jsou zakódovaná jako programy zatížené emocemi, jež se vyvíjely v prehistorických dobách za účelem přežití a jako obrana proti násilí a strachu. Preprogramovat tyto nervové sítě není snadné a nestačí o nich pouze mluvit s terapeutem. Myslet pozitivně je začátek, ale nemůžete změnit svá přesvědčení o lásce nebo hojnosti jen tím, že si na dvířka ledničky přidáte nové afirmace. Je třeba, abyste vytvořili nová spojení v mozku.

Sedm přechodů

Již od úsvitu věků uznává každá kultura na této planetě sedm přechodů neboli iniciací, kterými musí člověk v životě projít. Každá

z nich značí rozloučení se s minulostí, které vás vybízí, abyste přijali to, kým se nově stáváte, a tím došli naplnění světlem.

Tyto iniciace mohou být prožívány jako pouhé hormonální či psychologické změny, které každý z těchto přechodů doprovázejí, nebo je lze žít myticky, s plnou pozorností k emoční a intelektuální krajině, již otvírají. Mytická iniciace vyžaduje smrt osobního příběhu a archetypální znovuzrození do nového a většího osobního mýtu.¹ Zásluhy na vytvoření tohoto konceptu v kontextu psychologie nevědomí jsou připisovány Carlu Jungovi. Archetypy se manifestují v symbolismu nebo v imaginaci snů a fantazii, v umění a literatuře, mytologii a náboženství. Mohou se tam objevovat personifikované postavy, jako je Velká matka nebo Moudrý starzec, nebo procesy, jako je smrt, znovuzrození a sňatek protikladů. S každým přechodem objevujete skutečnost, že jste nezemřeli, přestože máte dojem, že vás vaše zlomené srdce zabije nebo že vás ztráta mládí zdrtí. Vaše iniciace nakonec vede k objevení míru, velkorysosti, soucitu a osvětlení.

Pokud jste schopni rozpoznat, že se nacházíte na prahu, a dokážete se statečně odevzdat procesu iniciace, projdete bolestí a přestanete cítit, že je život něco, co se vám děje. Když prožijete svoji iniciaci, rozpustí se vaše pocity bezmoci a strachu a na jejich místě povstane odvaha, zvědavost a tvořivost. Konečně můžete zrušit kouzlo, které způsobovalo, že jste byli vysáváni všemi těmi dramatickými událostmi z vaší minulosti.

Existuje sedm toxických emocí, se kterými se během své iniciace musíme konfrontovat a které stojí za vznikem každého našeho omezujícího přesvědčení. Příroda je z nějakého zvláštního důvodu naprogramovala do lidského mozku. Kdysi se jim říkalo sedm smrtelných hříchů, a pro svoji mimořádnou moc jsou dokonce personifikovány jako démoni. Jsou to:

- hněv,
- hamižnost,
- chtíč,
- lenost,
- závist,
- obžerství,
- pýcha.

Když se osvobodíme od těchto smrtelných emocí, osvobodíme se zároveň i od přesvědčení, která vytvářejí o nedostatku, bezmoci, intimitě a strachu. Zjistíme, že jakkoliv ve světě dál existuje násilí, my můžeme v našem domově a v našich vztazích žít násilí uchráněni. Pochopíme, že i přes bující hamižnost a obžerství můžeme žít v hojnosti, aniž se vykrmujeme do obézních těl či podléháme nenasytnému životnímu stylu. Objevíme, že i přesto, že je velmi těžké změnit celý svět, není těžké změnit ten náš vlastní.

Iniciace je způsob, kterým šamani léčí toxické emoce, jež transformují do zdrojů síly a milosti. Iniciační rituál vám umožní růst, aniž zabřednete do strastí a utrpení. Umožní vám léčit se vlastními silami, bez potřeby stavět ostatní do různých rolí ve vašich emočních dramatech. Kdysi jsem slyšel jednoho moudrého starého muže říkat, že pokud si nic nevezmete z lekcí, jež vám toxické emoce mají udělit, skončíte v manželství s někým, kdo už se postará o to, aby se tak stalo. Dokud tyto smrtící emoce nevyлéčíme, budeme stále přitahovat lidi, kteří zažívají stejná emoční zranění a stejné příběhy, jež stále dokola sehráváme. Protiklady se možná přitahují ve světě fyziky, ale v mezilidských vztazích plodí strach hrůzu a štědrost přitahuje hojnost.

Iniciace přináší ještě větší požehnání než léčení negativních emocí. Vede nás k iluminaci, což nám umožňuje poznat naši božskou podstatu a setkat se s Duchem v akci, na velkém hřišti stvoření. Konečně jsme unikli ze sítě predátorů a obětí a vstoupili do světa tvůrců – sjednoceného světa, kde jsme jak plátnem, tak umělcem, krajinou i malířským štětcem.

Přestože všechny kultury mají propracované přechodové rituály pro mladé muže a ženy, zřídka se jedná o skutečné iniciace. Narození dítěte je příliš často pouze příležitostí pro společenský obřad nebo nahrávku domácího videa, zatímco smrt je něco, čemu je třeba se za každou cenu vyhnout. Podobně je tomu s hlubokým svazkem dvou duší – nelze ho dosáhnout velkolepou svatební hostinou, podobně vstup do mužství nezajistí zastřelení zvířete, přijetí ženství se neuskuteční tím, že dívka dostane menstruaci, ani se z vás početím dítěte nestanou rodiče. Žádná jednorázová událost vás nemůže připravit na výzvy, kterým budete čelit v dalším významném stádiu vašeho života. Skutečná iniciace je odezvou na vnitřní volání, vyžaduje od vás, abyste se hrdinně postavili svým výzvám a prožili ryzí znovuzrození do nového způsobu bytí.

Inicie vás často přinutí vzepřít se konvencím, stejně jako tomu bylo v historickém milostném románu mezi římským generálem Markem Antoniem a Kleopatrou, královnou Egypta – ve vztahu, který uvedl do rozpaků římskou říši a inspiroval mnohé milence způsobem, jakým jej v tragédii *Antonius a Kleopatra* zdramatizoval Shakespeare. Obyčejní lidé, stejně jako Marcus Antonius, někdy riskují všechno, čeho si kdysi cenili, aby následovali lásku, úspěch v kariéře nebo touhu stát se dobrými rodiči. Inicie nás zve k objevení skutečného významu existence a hry života na nové, vyšší úrovni.

Jakmile se jednou spustí, vyléčí se vaše toxické emoce transformací do sedmi ctností, kterým se ve středověku říkalo „andělé“. Jsou jimi:

- mír,
- štědrost,
- čistota záměru,
- odvaha,
- soucit,
- umírněnost,
- pokora.

Tradiční iniciace	Emoční prožitek, pokud iniciací neprojdete	Démoni a andělé
Zrození	Bojujete s pocitem, že nikam nepatříte, chybí vám sebedůstojnost, máte pocity hněvu. Cítíte, že nepatříte na tento svět.	Hněv zhojen mírem
Mužství nebo ženství	Jste narcisistní, cítíte zášť ohledně toho, co vám schází, a jste posedlí materialismem a mocí.	Hamižnost zhojena zhojena štědrostí
První láska	Marně hledáte dokonalého partnera, cítíte se osaměle a nekompletně. Nejste schopni mít sexuální prožitek, ve kterém byste se mohli oddat intimitě.	Smilstvo zhojeno čistotou záměru
Manželství	Jste věčný single, ambivalentní v oblasti vztahů. Očekáváte od partnera, že vám naplní všechny vaše potřeby, a nejste ochotni pracovat na tvoření skutečného partnerství.	Lenost zhojena odvahou
Rodičovství	Žijete svým dítětem nebo svými projekty a jste posedlí výsledky. Závídíte těm, u kterých vám připadá, že mají více možností – dokonce i svému dítěti závidíte jeho svět doširoka otevřený.	Závist zhojena soucitem
Věk moudrosti	Jste zmrzačení pocitem nedostatku a ztráty a touhou znovu získat to, co už není. Spotřebováváte více, než potřebujete, snažíte se tím dosáhnout lepšího pocitu ze sebe sama.	Nestřídmost zhojena umírněností
Velký přechod	Lpíte na nedokončených záležitostech. Stáváte se arogantní a sebedůležití. Děsí vás vlastní smrtelnost.	Pýcha zhojena pokorou

Život nás zve k tomu, abychom se nechávali iniciovat, různými způsoby: vidinou lásky, smrtí rodiče nebo přítele, narozením dítěte či vážnou zdravotní krizí. Když ve své iniciaci uspějeme, stáváme se prodchnutými světlem moudrosti a pochopení. Jsme schopni vnímat realitu takovou, jaká skutečně je, nezastřenou mraky našich emocionálních zranění a bolesti. Pokud však volání iniciace odmítáme, zachytíme se jako můra v pavoučí síti a budeme se snažit

uniknout z nepříjemné situace plné bolesti a dramatu. Nebylo by lepší vstoupit do krajiny nevyhnutelné změny dobrovolně a v milosti? Jestliže se nám to podaří, může se stát iniciace vstupní branou, skrze kterou se vydáme na cestu vedoucí do života naplněného vášní, autentičností a harmonií. Vyžaduje se ale po nás, abychom znovu a znovu přitakávali svým iniciacím a statečně prozkoumávali neznámá území.

Jonášova iniciace

Jeden z mých oblíbených příběhů o iniciaci je biblický příběh o Jonášovi, kterého Bůh povolal, aby jel do Ninive a učil tam lidi. Jonášovi je dobře doma v pohodlí, kde vychovává své děti a zabývá se každodenními domácími záležitostmi. Když uslyší boží volání, reaguje na ně tím, že utíká co nejrychleji opačným směrem. Nemá zájem následovat toto volání, ve své podstatě je vyděšený samotnou myšlenkou na to, že by měl být někým jiným než prostým rybářem. Je přesvědčený, že v sobě nemá schopnost být poslem naděje, a pochybuje, že by kdy dokázal být někým jiným než obyčejným mužem, který každé ráno kuchá ryby. V hrůze z toho, že by neuspěl při úkolu, který mu byl dán, nastoupí Jonáš na loď, aby se od svého poslání dostal co nejdál. Když plavidlo narazí ve Středozemním moři na silnou bouři, mají námořníci podezření, že někdo vzdoroval Bohu, a tak hodí Jonáše do moře, kde ho okamžitě spolknou velryba. V jejím bříse zůstane až do chvíle, než ho zvíře vyplivne ven – na březích Ninive.

Poučení z tohoto příběhu tkví v tom, že nás život stejně přitáhne k našemu osudu, vzpouzející se a křičící, pokud se před ním pokusíme utéct. Můžeme si zvolit, že se k němu dostaneme v milosti a kráse, což se děje, když své iniciaci přitakáme, nebo

celí uslintání, vyvržení velrybou, což se stane, když svůj osud odmítneme. Velryba v příběhu představuje naše emoce, obrovskou a nevladatelnou sílu, která nás hrozí spolknout a ve které můžeme uvíznout na dny či roky. Vzpomínáte si, na jakou dobu jste setrvali v bolestném vztahu, naštvání na sebe i na partnera ještě dlouho poté, co jste si uvědomili, že je načase odejít? V bříše velryby můžeme strávit mnoho let se svým vztekem nebo pocitem, že nemáme toho správného partnera nebo ten správný život, nebo se závistí k ostatním, protože oni mají mládí, úspěch či bohatství, které nám třeba chybí. Nakonec nás vyplivne u břehů, ke kterým jsme měli dospět už dávno. Když Jonáš dorazí k břehům Ninive, je připraven následovat své volání, bez váhání a naplno, spojen se svou vnitřní silou a s pochopením své mise. Šaman dobře rozumí tomu, že existují elegantnější způsoby putování do Ninive, než v bříše velryby.

Během svých cest po Amazonii, kam jsem jako antropolog jezdil, jsem byl svědkem mnoha rituálů, jež iniciovaly mladé muže do jejich mužství a mladé ženy do manželství nebo mateřství. Tyto iniciace však byly, stejně jako naše západní ceremonie, často jen choreografickými slavnostmi odpojenými od hlubšího významu. Naproti tomu iniciace není ničím menším než pozváním do nepředstavitelného osudu. Je naplněna nebezpečím a příležitostmi. Výsledek není jistý. Vyžaduje odvážnou odpověď a zve nás k tomu, abychom se stali hrdiny své vlastní cesty. Iniciace se může odehrát v tajných komnatách vašeho srdce, kde se setkáváte s božstvím ve vás, nebo ve vnější říši kdekoli na světě. Bez ohledu na to, zda je tato cesta vnitřní nebo vnější, pokud uspějete, bude vám požehnáno a budete v milosti. Pokud neuspějete, budete toho patrně litovat a zemřete pomalou smrtí na konci prázdného a nenaplněného života.

Čtyři kroky Buddhovy cesty

Pokud v naší iniciaci uspějeme, dosáhneme osvícení. Pro buddhisty je osvícení stavem oproštěným od všeho utrpení, kde jsou znovuzrozeni v *bodhi*, doslova „probuzení“. V jedné škole buddhismu je ideálem stát se *bódhisattvou*, což je člověk oddaný probuzení všech živých bytostí.

Buddha, který žil jako mladý princ Siddhártha život pod ochranou a v luxusu, byl povolán do své iniciace, když mu bylo 29 let, ve chvíli, kdy poprvé opustil palác a cestoval na venkov. Po cestě uviděl shrbeného starce a zeptal se svého vozky, jestli věk postihne každého člověka. Když mu vozka odpověděl, že ano, prince to rozrušilo. Dále se stal svědkem nemoci, hladu a smrti v podobě hnijící mrtvoly. Siddhártha byl zmatený a strachem bez sebe, protože tato „ošklivá“ strana života před ním byla po celé jeho mládí skryta. Nyní zničila realita odehrávající se za zdmi paláce jeho nevinnost a nepochybně si uvědomil, že i on bude sdílet stejný osud jako ti, které pozoroval. Buddha se tehdy rozhodl pro svůj „velký odchod“ – tento mladý princ ukončil svůj snadný život, oholil si hlavu jako mnich a odešel do ulic žebrat o jídlo. Velký odchod představuje základní prvek každé iniciace – opuštění pohodlí bezpečného prostředí a náročné sebezapření i přes bolest z opuštění toho, co je známé, jako tomu bývá třeba při odchodu z nevhodného zaměstnání či špatného vztahu.

Buddha by nemohl dojít svého osvícení popíjením čaje v palácových zahradách. Musel vstoupit do neznámého světa za zdmi paláce. Král poslal své sluhy, aby prince nalákali na jídlo a pití, ale budoucí mladý Buddha se odmítl vrátit domů. Nedovolil, aby byl sveden svým předchozím životem. Místo toho v tichu seděl pod fíkovníkem a obrátil svoji pozornost v meditaci do svého nitra,

dokud nenašel odpověď, kterou hledal: Proč musíme trpět? Je z utrpení nějaká cesta ven? Představte si, že sedíte ve stínu stromu v rozpáleném indickém horku – to není snadný úkol, když vám na tváři přistávají mouchy, míjejí vás atraktivní mladé ženy, vedle vás spí malomocní a kolem si hrají a křičí děti, a to ani nezmiňuji svíravý hlad ve vašich útrokách. Siddhártha se se všemi těmito výzvami v duchu potýkal. Musel čelit každému strachu a každému démonu, kterého si člověk dokáže vybatit.

Nakonec Buddha objevil, že utrpení lze zmenšit. Po svém osvícení se vrátil s darem moudrosti, který sdílel se všemi, kteří byli ochotni naslouchat. Čtyři vznešené pravdy zůstávají jádrem buddhismu až do dnešní doby. Jsou to tyto:

- Život je utrpení: zrození je utrpení, stárnutí je utrpení, nemoc je utrpení, smrt je utrpení. Smutek, žal a zoufalství jsou utrpení.
- Utrpení je způsobeno chříčem a touhou.
- Tím, že se vzdáme chříče a touhy, se osvobodíme od utrpení.
- Cesty je dosaženo správným pohledem, správným záměrem, správnou mluvou, správným činem, správným žitím, správným úsilím, správnou bdělostí a správnou koncentrací.

Učení buddhismu se rozšířilo po celém světě, neboť čtyři vznešené pravdy jsou univerzální moudrostí. Neméně důležitá je i Buddhova cesta k osvícení – volání k činu, které musí následovat každý z nás, neboť jen tak se naučíme překonat utrpení ve svém vlastním